

Verkeersveiligheid en gedrag

Automobilisten die vaak overtredingen begaan zijn het meest betrokken bij ongevallen (AVV, 2004).

Mannen, vooral jonge mannen, begaan in het algemeen meer overtredingen dan vrouwen.

Het rijgedrag van andere automobilisten is een belangrijke aanleiding om overtredingen te begaan. Het hebben van haast is een andere aanleiding.

Veiligheid en verantwoordelijkheid zijn belangrijke argumenten om regels na te leven.

Formele handhaving

Ongeveer tweederde van de automobilisten zegt het rijgedrag aan te passen bij zichtbare aanwezigheid van politie.

Mannen, vooral jonge mannen, passen het rijgedrag meer aan bij zichtbare aanwezigheid van politie. Zij overwegen de (vermeende) pakkans meer in hun gedragsintentie dan vrouwen.

De (vermeende) pakkans is belangrijker naarmate een automobilist vanuit zichzelf minder geneigd is zich aan de regels te houden.

Formele handhaving heeft een incidenteel karakter. De mate waarin daarmee verkeersgedrag veiliger gemaakt kan worden is beperkt. Weg, voertuig en sociale omgeving zijn steeds aanwezig en dus continu van invloed op gedragskeuzes (SWOV, 2004).

Informele handhaving

De kans door anderen te worden aangesproken als men een regel overtreedt en de dreiging van reputatieverlies of uitstoting, kunnen belangrijke prikkels zijn om de regel na te leven (WRR, 2003).

Ongeveer de helft van de automobilisten zegt het rijgedrag in positieve zin aan te passen bij aanwezigheid van passagiers in het voertuig. Mannen meer dan vrouwen.

Kinderen en (in mindere mate) ouderen hebben als passagier de meeste (positieve) invloed op het rijgedrag van bestuurders.

Mannelijke passagiers hebben meer (positieve) invloed op het rijgedrag van een bestuurder dan vrouwelijke passagiers.

Conclusies

Duurzame naleving van normen is gebaat bij een subtiele samenhang tussen formele en informele handhaving.

Daarin dienen naar doelgroep gedifferentieerd, accenten te worden gelegd.

Het stimuleren van informele handhaving kan als kansrijk onderdeel van formele handhaving worden beschouwd.

Berkhout, R.M. (2005). *Sociaal tegenhouden in het verkeer*. Politieacademie, Apeldoorn (www.politieacademie.nl).